

ТОФИГ МАЛМУД

**ана
ГУЧАҒЫ**

ТОФИГ МАЪМУД

ана
ГУЧАҒЫ

Ше'рләр

КӘНЧЛИК • БАКЫ • 1971

Жан, үрәжим, жан,
 Жан, ишыглы ол,
 Күндүзә чеврил,
 Жан, далғалы ол,
 Дәнизә чеврил!
 Жан, елләр' үчүн,
 Жан, бәшәр үчүн!
 Јана-јана боғ
 Гәзәби, кини...
 Шүја чевир
 Бөјүк севкини...
 Сәдагәтлә жан,
 Мәһәббәтлә жан...
 Севинч кәтирсин
 Сәнин паклығын,
 Күнәшә дәнсүн
 Хејирхаһлығын!
 Бу бөјүк ешглә
 Жан, үрәжим,
 жан,
 Алыш,
 аловлан!

ОҒУЛЛАР... ЧИНАРЛАР... УЛДУЗЛАР...

Чәбһәләрә кетдиләр чинар кими оғуллар.

Бир од, алов олдулар.

Бахдылар Вәтәндәки

чинарлара узагдан,

Јени гүввә, јени күч алдылар һәр будагдан.

Онлара чәтин анда

бајраг олду чинарлар.

Гәфил јараланаңда

дајаг олду чинарлар.

Һәр јарпағы бир мәлһәм, һәр јарпағы бир үмид.

Бу чинарлар ешгинә

Күлләләрин өнүндә дајанды нечә икид!

Әзаблы јоллар кечиб,

Каһ ода, фыртынаја, каһ да дара дүшдүләр,

Гылынч кәсэн шахтаја, буза, гара дүшдүләр.

Бир ана кими кәлиб

Чинарлар јанларында кизличә дајандылар,

Онлар донмасын дејә

Кириб үрәкләринә очаг кими јандылар.

Ач-сусуз галсалар да,

Нискилли олсалар да,

Сәрилиб јатсалар да

Брезент плаш үстә,

Торпаг үстә, даш үстә

Чинарлары көрдүләр,

Узагда күл-чичәкли бир баһары көрдүләр.

Бир дә ки, һәсрәт-һәсрәт

бахдылар шән гызлара,

Гызлар үрәкләриндә дөндүләр улдузлара.

Улдузлар шәфгәт кими,

Севки, мәһәббәт кими,

Гәзәб, интигам кими, бир дә гәтијјәт кими.

Бу инамла, бу ешглә

Берлинәчән кетдиләр,

Чохлары өлсәләр дә,

Нә сәс кими батдылар,

нә тоз кими итдиләр.

Кери дөнүб јенидән

Бу Вәтән торпагында чинар кими битдиләр.

Елә ки, кәлди баһар,

Чичәк кими, от кими јенидән ојандылар,

Бир ишыға чеврилиб,

Вәтәнин көјләриндә

улдуз кими јандылар.

Көзәл һәјатымызда онлары сағ билдиләр,

Севинчә, тәбәссүмә,

нәғмәјә чеврилдиләр.

Бә'зән пычылдајырам: о гәһрәманлар һаны?

Бу заман сејр едирәм улдуз-улдуз сәманы.

Өлмәјир гәһрәманлар,

Бәс бу күн һаны онлар?!
5

Сејр едирәм јаз чағы ојанан чинарлары,
Минарэтэк бојабој дајанан чинарлары.
Улдузлара баханда,
Чинарлара баханда

мән онлары көрүрәм,

Унудулмаз, гәһрәман,
Дағ үрәкли, меһрибан

инсанлары көрүрәм.

АНА ГУЧАҒЫ

Ананын гучағы чәннәтдир.

МӘҒӘММӘД ҺАДИ

Һәр шејин мүгәддәси —
ана гучағы,
Өмрүн мүгәддимәси —
ана гучағы.
Бу дүнјада көрдүјүм
илк бөјүк дүнјам,
Бу дүнјамын күнәши —
севимли анам.
Чешмә олуб гәлбимдә
сүдү,
нәфәси,
Ишыг олуб көзүмдә
сөзү,
нәғмәси.
Севирәм сафлығыны,
үлвилијини,
Вәтән торпағы илә
ејнидир, ејни!
Онларын нәвазиши,

сэдагэти — бир,
Мейри, нуру, истиси,
мэһэббэти — бир...
Бу вэтэн торпагыдыр
ана гучағым,
Эбэди јурдум-јувам,
одум, очағым...
Бир оғулам анамын
гучағында мэн,
Бир ағачам вэтэнин
торпағында мэн.
Учалығын мэ'бэди —
ана гучағы,
Торпаг кими эбэди —
ана гучағы!

Вар-дөвлэт јеринэ, сэрвэт јеринэ
Булуд учалығы, көј энкинлији,
Үмман дэринлији, јер зэнкинлији,
Баһар тэзэлији кэтир вер мэнэ.
Көстэрмэ дэниздэ инчи јерини,
Көстэр бир инсанын алын тэрини.
Нэ даш-гаш вср мэнэ, нэ дүрр вер мэнэ,
Вер — мө'чүзэ долу бир ше'р мэнэ.
Вер — көјүн, торпағын элванлығыны,
Вер — мэрд икидлэрин инсанлығыны.
Мэнэ дүнја бојда нэфэс кэрэкдир.
Бетһовен гүдрэтли бир сэс кэрэкдир.
Ишыг вер, кур ишыг... из салыб кедим,
Өтэн эсрлэрэ јол алыб кедим.
Јарым тарихлэрин даш синэсини,
Ачым дүһаларын хэзинэсини.
Эн чэтин, эн узаг сэфэрэ чыхым,
Дөвлэти евэ јох, гэлбимэ јығым!

АЧЫН, АЧЫН ГАПЫЛАРЫ

Чэлд, тэлэсик, һэјэчанла
гапылары ачанлар вар
Адлы-санлы, мө'тәбәр бир гонаг үчүн.
Анчаг сизсә,
ачын, ачын гапылары —
Јетим галан кимсәсиз бир ушаг үчүн.
Нә шөһрәтли, нә дә адлы,
Фәгәт күчлү,
Исте'дадлы чаванлара
гапы ачыб
ата олун, дајы олун, әми олун,
Фыртынадан,
гасырҗадан
кечирән бир кәми олун!
Хејирхаһдыр —
гаранлыгда јол кедәнә ишыг сачан,
Хејирхаһдыр —
васитәсиз, тәмәннасыз
гапы ачан..
Хејирхаһлыг дујҗусуну
Сандыгдакы гызыл кими
гәлбиниздә сахламајын,
Кәнчлијә дә,

күнәшә дә,
баһара да,
һәјата да
Гапылары бағламајын, бағламајын,
бағламајын.
Фәрги јохдур,
дөјүләрсә сәһәр чағы, кечә јары,
Адамлардан
Ад-саныны, кимлијини
сорушмадан ачын, ачын гапылары!

Шимшэк гызыл атыны

чапар —

Кэлбэчэр дагларында.

Рэссам мин бир рэнк

тапар —

Кэлбэчэр дагларында.

Халы елэ отлары,

Күл багла дэстэ-дэстэ,

Күн гызса, булудлары

Чэтир тут башын үстэ,

апар —

Кэлбэчэр дагларында.

Көј курлар тэбил кими,

Кэлин көчэр күнэш, ај.

Илдырым рэгс елэјэр,

Тој башлајар,

нај-нарај гопар —

Кэлбэчэр дагларында.

Бакыда јашасам да,

Үрәјим тутуб гэрар —

Кэлбэчэр дагларында.

Әјиндэ ади пенчэк,

Көксүндэ одлу үрэк

Әјләшдин бир машынын

Өнүндэ сүрүчүтэк...

Машынын сүканы јох,

Кетмәјө имканы јох...

Лакин ишэ башладын

Үзүндэ-көзүндэ нур,

Отурдуғун о машын

Сандым ки, пианодур!

Анчаг кэлмәди сәси,

Учалмады нәғмәси.

Макиначы бир гызын

Әлләритэк ишләди

О ити бармагларын,

Јығдығын ади сөзләр

Варагларын үстүндэ

Чанланды һәјат кими,

Охуду ахшам-сәһәр

Көзэл нәгәрат кими.

Нечә созү, кәлмәни,

Нечә ше'ри, нәғмәни

Чанландырыб кечәләр,

Јатмадын сүбнэ кими.
Хошламасан экэр сэн
Јығма мэним ше'рими!

Севким бир аз сојујуб
Гызғын дејилдир даһа,
Мэнэ бир дэрд олуб ки,
Чылғын дејилдир даһа.
Мэнимлә јаша долуб,
Олуб гүрурлу, өткэм.
Бир аз дөзүмлү олуб,
Бир аз тэмкинли, мөһкэм.
Бэ'зэн мэндэн кэнарда
Узагларда кэзиб о.
Һардаса, бир дијарда
Көрпэ үстэ эсиб о.
Бир аз галыб оғлумун
Нэфасиндэ бу севким,
Ше'р, сэнэт јолумун
Һэвэсиндэ бу севким.
Бир ағача чеврилиб
Хатирэ мешэсинин
Галыб сэринлијиндэ.
Һэр ше'римин, сөзүмүн
Галыб һэзинлијиндэ,
Галыб ширинлијиндэ.
Бир инчијэ чеврилиб,
Батыб галыб гэлбимин
Дэниз дэринлијиндэ.

УЛДУЗЛАР ВӘ НАҒЫЛЛАР

Улдузларда, нағылларда
елә ишыг сајрышыр,
Ше'р кими, инчи кими
бир-биринә јарашыр.
Һәр икиси әфсанәви,
мө'чүзәли, сәһрли,
Һәм фүсункар, һәм сирли...
Јараныб онлар биздән
мин ил, милјон ил габаг,
Фәгәт бизә чох јахындыр
олсалар да чох узаг...
Бу нағыллар, бу улдузлар
Әср-әср инсанларын
сөһбәтидир, сөзүдүр,
Арзусудур, ишығыдыр,
үрәјидир, көзүдүр!
Бу күн өмүр сүрән инсан
сабаһ улдуз олачаг,
Арзулары нағыл кими
јер үзүндә галачаг.
Бу улдузлар, бу нағыллар
кечә кирир јухума,
Сәһр долу, тилсим долу

нур кәтирир јухума.
Бир гочаја узагдакы
ушаглыгы көзәлдир,
Нағылларын, улдузларын
узаглыгы көзәлдир!

М. Ф. Ахундов адына
Азәрбајҗан Республика
Дөвләт КИТАБХАНАСИ

Сизэ жалварырам мэн дөнэ-дөнэ —
 Неч заман дэjmэjин инсан гэлбинэ.
 О, елэ зэриф ки, елэ инчэ ки,
 Ипэjэ бэнзэjэн елэ гөнчэ ки,
 Бир сөздэн кечэтэк гарала билэр,
 Ону боран ала, гар ала билэр.
 Үрэк нэгмэ севэн көклэнмиш бир саз,
 Нэм титрэк, нэм көврэк, нэм дэ ки нэссас...
 Арзулар, дужулар јувасыдыр о,
 Баһарын күнэшли һавасыдыр о.
 Гоjмаjын тутулсун, көврэлсин, долсун,
 Даим нурлу олсун, даим шад олсун.
 Сизэ жалварырам мэн дөнэ-дөнэ —
 Неч заман дэjmэjин инсан гэлбинэ.

Мэнэ эзиздир мешэ.
 Јашыл
 дэниздир мешэ.
 Бир дамладыр
 һэр јарпаг,
 Бир далгадыр
 һэр будаг.
 Гушлар
 балыгларыдыр,
 Көбэлэклэр, чичэклэр
 Бу дэнизин дибиндэн
 Бэрг вуран мирваридир.
 Бэнзэр бири-биринэ
 Мешэдэки талалар,
 Дэниздэки адалар.
 Кэзирэм, һеј кэзирэм,
 Фикирли, далғынам мэн.
 Јамјашыл бир дэниздэ
 Елэ бил далғычам мэн.
 Көзэлдир бу мешэнин
 Сөһр долу алэми.
 О учан булудмудур,
 Јохса ки, үзэн кэми?!
 19

Нечэ көзэлдир мешэ,
Нечэ тэмиздир мешэ.
Кан кэзир,
кан үзүрэм,
Јашыл дэниздир мешэ!

Загатала, 1969.

СЕВДИЈИМ ШӘҢӘР

Рәссам дәстүмә

Бакым —
Хәзәрә доғру әјилмиш
Нәһәнк, бир чам.
Нахышлы,
Мејданлар — чәмән-чәмән,
Биналар чичәк-чичәк...
Ијнә кими узанан
Бир нечә
 минарә — шам!
Елә евләр вар ки, —
 тәзә бүллур ваз,
Гыз галасы да
 тәзәдир
Гәдим олса да бир аз...
Нә гәдәр гүллә,
Нә гәдәр пиллә...
Улдузларла өпүшән
Нечә-нечә көјдәлән.
Ләпәләр салам верир саһилә —
Аша-аша,
 көпә-көпә,

Бахыр арабалардан
нэ гэдэр көрпэ...
Сәһәр, Бакы сәһәри
Нечэ тэмиз,
нечэ пак...
Күнәш шүаларыҗла
Көрүшүр
Дәнизлә Дағүстү парк...
Узаныр —
күмүш көбәли кәмәр —
саһил булвары.
Чеврилир
ағ занбаға
Мирвари фәвварэләр,
Сулар гаҗнаҗар, күләр!
Нәһәнк бир ораг
Дөврэләҗиб сулары,
Чәмәни җары бөлән
Чыгырлар кими
Естакадалар
Дәнизи бөлүб җары!
Далғалар
Бичилмиш, бүкүлмүш,
Јан-јана дүзүлмүш
саҗсыз-һесабсыз дәрә...
Амфитеатр — шәһәр
Институт отағы...
Тәбиәт бурда

Елә бил дәрәс кечир, дәрәс...
Бөҗүҗүр шәһәр,
бөҗүҗүр севким,
Бирчә бина деҗилдир,
Бүтүн шәһәрдир евим.
Күчәләрдә чинарам,
Отагларда чырағам.
Мән — дамла,
Мән — зәррә,
Мән — милҗонлардан бири,
Фәгәт
үмманлар гэдәр,
Фәгәт
милҗонлар гэдәр
Севирәм
бу шәһәри!

Евә көрпә кәлди баһар нәфәсли,
Кәлди мусигили, нәғмәли, сәсли...
Һүркдү пәрванәләр ғығылтысындан,
Сүкут узағ гачды чығыртысындан.
Нәғмәләр јаранды онун сәсиндән,
Диварлар ағарды сүд нәфәсиндән.
Евә көрпә кәлди... сәһәр кәтирди,
Хош кечән мә'налы күнләр кәтирди.
Оғлан ғыза бахды, ғыз да оғлана,
Бири ата олду, бири дә ана...
Тәзә күлләр ачды диләкләриндә,
Тәзә севки доғду үрәкләриндә.
О ушағ дејилди, тәзә әтирди,
Кичик бир отаға дүңја кәтирди.

Јахшы ки, гүррәләниб
Һај-күј салмыр
улдузлар.
Јахшы ки, шөһрәт уммур,
Ад-сан алмыр
улдузлар.
«Мән дә варам», сөјләмир,
Күнәшлә бәһсә кирмир,
Өзүндән чох-чох кичик
Бир улдузун үстүнә
Көлкә салмыр
улдузлар...
Кизләтмир ишығыны,
Көздән итмәсин дејә
Чох учалмыр
улдузлар.
Көзәлликдә күнәшдән
Кери галмыр
улдузлар.
Улдузлар хатырладыр
Ән јахшы инсанлары,
Бәлкә
бунун үчүн мән
Чох сеvirәм онлары!

ИКИ АЈ ДА МӨҢЛӨТ ВЕРИН

Бир шаир сон нэфсиндә өмрүнү ики
ај да узатмагы һәкимләрден хәһиш
етмишдир.

Һәкимләрә һәјатынын сон чағында
Хәстә дејир говрулараг јатағында:
— Гардашларым, мәнә бир аз гүввәт верин.
Јашамаға ики ај да мөһләт верин...
Көрәсэн о, өмрү боју
Һәр аддымда бир хәтирә гојмамышмы,
Бу һәјатдан, көзәлликдән дојмамышмы?!
Бәс нә үчүн мөһләт алып,
Һеч вахт јада салмадығы
Бир адамы бәлкә инди јада салыр?!
Мөһләт алып бәлкә јенә
Пај-пијада торпаг үстә гачмаг үчүн,
Синәсини күләкләрә ачмаг үчүн...
Мөһләт алып узагдакы
Ушаглығы бир дә кери кәтирмәјә,
Үрәјиндә мисра-мисра
Пөһрләнән бир ше'рини битирмәјә.
Мөһләт алып
Кедиб кәлсин о илк кәнчлик илләринин

Чәмәнини, дәрәсини, вадисини.
Кимә исә вә'дә вериб,
Гој јеринә јетирсин о, вә'дәсини.
Пычылдајыр: — Лап дәрд верин, мөһнәт верин,
Тәки мәнә ики ај да мөһләт верин...
Мөһләт алып бир вахт өтүб јан кечдији
Булулдарла, думанларла көрүшмәјә;
Бир вахт ачы сөз дедији,
Үрәјинә тохундуғу

инсанларла өпүшмәјә...
Мөһләт алып
Өз әкдији бир чичәји дәрмәк үчүн,
Дөнә-дөнә

көрдүјү бир көзәллији
Јенә, јенә

көрмәк үчүн!
Мөһләт алып
бош мә'насыз итирдији
анларыны гајтармаға
Һәјатынын әбәди бир нәғмәсини
алныачыг гуртармаға...

О јалварыр дөнә-дөнә;
— Мөһләт верин, — дејир, — мәнә,
Бәлкә, бәлкә билмәдијим
Даһа бөјүк бир арзусу варды дејә?!
О апарды гәлбиндәки хәзинәни,
Фикирләрә, хәјаллара салды мәни.
Мин-мин арзу, мин-мин дујғу дашыдыгча,

Күнләрими сағлам, күчлү жашадыгча
Үрәжимә јени гүввә, һәвәс кәлир,
Фәгәт һәрдән гулағыма бир сәс кәлир:
— Гардашларым, мәнә азча гүввәт верин,
Јашамаға ики ај да мөһләт верин!

БИР РӘНКДӘ ОЛМУР

Нечә-нечә дәјишир, чошгун дәниз, кур дәниз,
Сәмави көрүнсә дә,
бир рәнkdә олмур дәниз.

Бир дә көрүрсән ки, о, көј рәнkini итирир,
Үрәкләри охшајан башга бир рәнк кәтирир.
Каһ иннабы рәнк алыр,
Каһ да абы рәнк алыр.
Чеврилир каһ үфүгүн, каһ һаванын рәнkinә,
Гасырғанын,

туфанын,

фыртынанын рәнkinә.

Бирчә рәнки олса да, јүз рәнкә кирир дәниз,
Үрәјә нур кәтирир, севинч кәтирир дәниз.
Гәзәблә јанан заман

үзү-көзү бозарыр,

Һәрдән утанан заман

јанаглары гызарыр.

Сакит сәһәр чағында

шәфәгләрлә јаныр о,

Даш-гаш кими парлајыб, ал рәнкә бојаныр о,
Көрүрсән ахшам чағы.

онун рәнки гарадыр,

Бу рәнкләрин һәр бири бир көзәллик јарадыр.

Көрүшэндэ туфанла,
өпүшэндэ күлэклэ,
Долур онун синэси гар кими ағ чичэклэ...
Елэ бил инсан кими
илһамы вар дэнизин,
Өзүнүн көрүнмэјән рэссамы вар дэнизин.

Гарадаг, 1967.

БИР ГОЧА КӨРДҮМ...

Кэндэ бир гоча көрдүм,
Ағ булудлу башыны
Кэпээдэн уча көрдүм.
Гэлби дүнја гочанын
Хатирэси бир дэниз:
Ушаг кими садэдир,
Ушаг кими тэртэмиз.
Һэјатын бурулғаны,
Гасырғасы, туфаны
Ону эјэ билмэјиб,
Заманын мин говғасы
Она дэјэ билмэјиб.
Гэрибэ һэјат көрүб,
Чох шеј көрүб-көтүрүб.
Күлэкләрдэ титрэјиб,
Јелләрдән кечиб кедиб.
Шимшәкләрлә бир јаныб,
Селләрдән кечиб кедиб.
Бә'зән чох чәтин олуб,
Бә'зән чох асан олуб,
Нечә олубса, фәгәт
Һәр заман инсан олуб!
Ач да галыб, сусуз да,

Мәнлијини сатмајыб,
Вичданыны атмајыб,
Бә'зән көнтөј бир сөздән
Кечэләри јатмајыб.
Ушаг садәләјини,
Вичдан тәмизлијини
Синәсиндә сахлајыб.
Өмрү боју гәлбини
Ән тәмиз дүјгулара,
Арзулара бағлајыб!

Шаһбуз, 1966.

МУСИГИЧИЛӘРӘ

Бир халг һавасы чалын, бир дүнјадыр әсәниниз,
Чалын көһнә нәғмәни, тәзәләјин гәлбими.
Үрәкләри фәтһ едән муғаматы чалын сиз,
Чалын, бир дә јашајым севинчими, гәмими...

Бу доғма сәслә көнлүм долсун,
динчәлсин бир аз,
Әввәлләр дүјмадығым һәр халдан акаһ олсун.
Тәзәләсин ганымы Секаһ, Бајаты-Шираз.
Чалдығыңыз һумајун, бир дә Чаһаркаһ олсун.

Үрәјим дојмур јенә, чалын вермәјин ара,
Мән Үзејри динләрәм, мән Фикрәти динләрәм,
Инанын, көз јуммарам башга сәнәткарлара,
Мән Гараны динләрәм, мән Чөвдәти динләрәм.

Чалын, гулаг асарам бу торпагда, бу елдә,
Листә, Баха, Шопенә, Чајковскијә, Брамса.
О сәс далғаларынын курладығы саһилдә
Дајанарам, дуарам мән гәдәр варамса...

Чалын, јенә Секаһы, муғамата вурғунам,
Бир ишыгда доланан пәрвәнә дејиләм мән.
Јерә, көјә, торпаға, каината вурғунам,
Бир түтәк сәсинә дә биканә дејиләм мән!

ЈАХШЫ ДОСТ

(Миниатүрлөрдөн)

Јахшы дост инсан үчүн
бир ишыгдыр, көмөкдир,
Дөңиздө кәми кими,
Көјдө тәјјарә кими,
Јердә һава, су кими
инсана чоһ кәрәкдир!
Јахшы дост инсан үчүн
икинчи бир үрәкдир!

АНА ГОЛЛАРЫ

Унуда билмирәм
43-чү илин
көңд јолларыны.
Оғлуну чөбһәјә
јола салан
бир ананын
она доғру
узанан голларыны.
Оғул кетди...
үрәјә од салды,
Ананын голлары
узалы галды...
Ана һәсрәтдән
елә алышды,
јанды,
Голлары шүа кими
узандыгча узанды.
Оғул кетди гатарда
икид бир әскәр кими,
Ананынса голлары
гатарын архасынча
узанды релсләр кими...
Гатар кечиб кедирди
дәмир јоллары үстә,

Ана елэ билди ки,
кедир голлары үстэ...

О, јериндэ дајанды,
нэ кетди,
нэ усанды,

Голлары
јоллар кими
узандыгча узанды.

Кедиб дурду
кизличэ
чијни үстэ оғлунун.

Бу голларла елэ бил
севкиси ахды онун.

Икид оғлум, нэр оғлум.
Көстэр сән һүнэр, оғлум.
Анан бурда, өлүнчэ
Јолуну көзлэр, оғлум.

Белэ пычылдады о, дик тутараг башыны,
Нэ төкдү көз јашыны,
Нэ дә ки, голларыны јанына салды ана,
Орда,
јол кэнарында,
елэчэ галды ана!

* * *

Алов дилләри кими
каһ јанан, каһ да сөнән,
Гоша лүләјэ дөнән,

36

Сызылдајан, көврэлән,
Чығырлара, чајлара, будаглара чеврилән
О ананын голлары јенэ узалы галыб,
Ана өзү јохса да,
фэгэт хәјалы галыб!

Галыб, дуруб... јол үстэ,
Көзэ көрүнмәсә дә
Бу јердән кечәнләри өз јолундан сахлајыр,
О һејкәлин голлары
дүнјаны гучаглајыр!

Илләрин думанлығы,
Заманын торанлығы
Арасындан

Бә'зән
мән
Мүдһиш мүһарибәннин
Ағыр, эзаблы

јолларыны көрүрәм.
Оғлуну бағрына басмајан
о ананын
узалы галан,
һејкәл олан
голларыны
көрүрәм.

МАҢНЫ ОЛУР...

Өтэн күнлэр, өтэн ајлар,
Эсэн јеллэр, ахан чајлар
Маһны олур.
Маһны олур булаглар да,
Јерэ дүшән јарпаглар да...
Ким дејир ки, күлләр солур,
Јох,
 онлар да маһны олур.
Булуд кедир,
Думан итир,
Чичәк олуб јердә битир.
Чәкилдикчә үфүгдән нур...
Көздән итир,
Фәгәт дөнүб маһны олур!
Мән дә маһны олачағам,
Јер үзүндә галачағам!

ЈАЛГЫЗЛЫГ

Дәрә дибиндә јатан
Бир кол кими
 јалгызам.
Мешәдә итиб батан
Бир јол кими
 јалгызам.
Нә писдир јалгыз олмағ,
Нә писдир тәнһа галмағ!
Нәфәсим чатышмајыр,
Синәм гуру тахтадыр...
Бу нәдир, донмушам ки,
Һәр тәрәфим шахтадыр...
Дезмүрәм,
 јүјүрүрәм
Инсанларын јанына.
Күнәш, шүаларыны
Гошур, мәним ганыма.
Јаз чағы шитил кими
Галхыр,
 дирчәлирәм мән.
Баһар кими јенидән
Һәјата кәлирәм мән!

ИНАНЫРАМ НАҒЫЛЛАРА

Бу күн һара, нағыл һара
Анчаг јенә
Инанырам нағыллара.
Нағылларын
Сеһр долу,
Мин сирр долу
Комадары, евләри вар,
Һәм горхулу,
Һәм һејбәтли
 дивләри вар,
Нағылларда — мәрд инсанлар,
Горху билмәз гәһрәманлар...
Нағыллардыр
Мәнә һәјат дәрси верән
 илк әлифбам;
Охудугча санырам ки,
Сағдыр нәнәм, сағдыр бабам.
Бу нағыллар
Хејрә, шәрә тәрәзидир,
Әдаләтә мејдан верән
Бир мәнкәмә эвәзидир.
Илләр кечиб... Бөјүмүшәм...

Индики бу ағлым һара,
О ушағлыг ағлым һара,
Анчаг јенә инанырам
Ушаг вахты
Инандығым нағыллара!
Раст кәләндә
Далғалары јара-јара
Өлүмүјлә

 башгасына
Һәјат верән инсанлара —
Инанырам нағыллара!
Икид, өлмәз оғулларын
Ешидәндә мәрд сәсини,
Вәтән дејә
Күлләләрә ачан заман
 синәсини,
Шөһрәтләри
Јајыланда узағлара —
Инанырам нағыллара!
Тилсим, сеһр түлләринә
 бүрүнсә дә,
Нағылларын мајасында
 һәгигәт вар,
Мө'чүзәли, әфсанәви
 көрүнсә дә,
Нағылларын ајнасында
 әдаләт вар.
Мән көрәндә
Дилләриндә вичдан сөзү,

КӨВРӘКЛИК

Онун баһарында, онун гышында
Сефирәм кәпәнәк көврәклијини,
Дујурам һәр заман кәрәклијини.

Кимин хошу кәлмәз көврәк будагдан,
Бир меһлә титрәјән күлдән, јарпагдан.
Илк јаз ајларында көј отлар көврәк,
Дағ башында дуран булудлар көврәк.
Көврәклик нур долу сирли бир фәсил,
Гышда үрәјиндә чичәк битирир.
Көврәклик инсана көз јашы дејил,
Нәчиблик кәтирир, севки кәтирир.
Учсан көврәклијин ганадларында,
Көзәллији көрмәк асандыр онда.
Сәрт гајалар үстә чичәклик олмаз,
Гәддар үрәкләрдә көврәклик олмаз.
Онлар көврәлирләр хәстәләнәндә,
Ја да башларына бир иш кәләндә.
Нә үчүн олмасын, нә үчүн үрәк,
Һәр заман хејирхаһ, һәр заман көврәк!
Көврәклик кизләнмиш, тәзә дил ачмыш
Көрпә бир ушағын һәр кәлмәсиндә.
Ахы нәјә лазым гәзәбли бахыш,
Дүнја вар бир гызын көврәлмәсиндә.
Билирәм, гәзәб дә, нифрәт дә лазым,
Лап јери кәләндә һиддәт дә лазым.
Анчаг мән инсанын давраһышында,

ИЛК СЕВКИ НЭГМЭСИ

Илк севки хэжатымын
Гајнар, бүллур чешмэси,
Һэр күнүмүн мэ'насы,
Һэр анымын нэгмэси...
Одур мэнэ каһ һичран,
Каһ да вүсал кэтирэн.
Каһ севинч; бэхтијарлыг,
Каһ да мэлал кэтирэн,
«Мэн сеvirэм, сеvirэм» —
Гэлбимдэ галан бу сэс;
Нечэ тэмиз, ишыглы,
Нечэ үлви, мүгэддэс!
О бүтүн варлыгымда
Араз кими, Күр кими...
Од кими, һава кими,
Мэ'налы өмүр кими.
О учалмаг, јашамаг,
Тэзэлэшмэк демэкдир.
Бир баһара чеврилиб,
Көзэллэшмэк демэкдир.
Иллэр кечир далбадал
Ондан ајрылмырам мэн.
О баһар јухусундан

Һеч вахт ајылмырам мэн.
Кэтирдији севинч дә,
Мөһнэт дә хошдур мэнэ.
Эзаб да, изтираб да,
Һэсрэт дә хошдур мэнэ.
Бу дујгулар синэмдэ
Солмајыр лалэ кими,
Галыр дағлар башында
Ахан шэлалэ кими.
Иллэр кечир, нэ кэдэр,
Нэ дә ки мөһнэт галыр.
Бир үлвијјэт, учалыг,
Бир дә ше'ријјэт галыр!

ДОҒМА ШӘҺӘРДӘ

Мәни гојнуна алыб
Доғма шәһәр јаз фәсли.
Кәзирәм... бурда галыб
Өмрүмүн ики или.

Бир өмүрдә ики ил,
Һәјат долу нечә күн!
Доғма јад олан дејил,
Кәлдим көрүшмәк үчүн.

Бир дурна гатарытәк
Күнләр дүзүлүб бир-бир:
Кино кадрларытәк
Көзүмдән кәлиб кечир...

Бириндә Хан сарајы,
Бириндә гоша чинар.
Онлар күнәши, ајы,
Зирвәсиндә сахлајар.

Бириндә мәктәб, чәмән,
Һәјәт... зоғал ағачы...

Бириндә ат үстә мән, —
Галхырам бир јамачы...

Бирдән јүјүрүб кирдим
Таныш, доғма һәјәтә.
Мән өзүмү итирдим,
Бирдән кәлдим һејрәтә.

Истәдим вурам, гырам,
Чахчахлы дарвазаны.
Аз галды ки, гышгырам:
— Зоғал ағачы һаны?!

— һаны?! — Әсди әлләрим,
Көрүм бир дә бојуну.
Һаны кечән илләрин
Әјләнчәси, ојуну?

Хәјалымда о ағач
Зирвә иди, шаһ иди,
Кәл, јенә галх, сөһбәт ач,
Күнләримин шаһиди!

Бу күн мәнә хәбәр вер
Һаны әзиз достларым?!
Кәл, көстәр елә бир јер,
Кедим орда ахтарым?!

О күнләр јаваш-јаваш
Сыхыб әлими бир-бир...

Дил ачдылар: — А гардаш,
Өмүр нэ жаман кечир...

Күнлэр ичиндэн бир күн
Сөjlэди ки, мэнэ бах,
Сэн мэни көрмэк үчүн
Сачындакы дэнэ бах!

Мэни бир хэjал билиб,
Деjирсэн ки, солмушам.
Jох, дэjишиб, чеврилиб
Агаран сач олмушам.

Дилэ кэлди башга күн:
— Сэнин илк ше'рин нань?!
Вэрэгэ сөз көчүрдүн,
Саjа-саjа нечаны.

Бэлкэ дэ деjил jери,
Истэмирдим динэм мэн.
Чырдын, атдын о ше'ри,
Һэмин ше'р мэнэм, мэн.

Jаваш-jаваш өнүмдэ
Бир гыз кэлиб даjанды.
Хатирэли көнлүмдэ
Таныш нисслэр оjанды.

Күнлэр ахыб дуjутэк
Гэлбимэ долду кетди.

О гыз да бир jухутэк
Бир анда солду кетди.

Бир дэ керн гаjытмаз
О сеһрли jухулар,
Фэгэт саралмаз, солмаз
Севки долу дуjулар!

Jығсан өтэн анлары
Ил, аj деjил, күн деjил.
Бир дэ, бир дэ онлары
Jашамаг мүмкүн деjил.

Мэнэ чох jахын кэлиб,
Сонраса кетди күнлэр.
Булуд кими jүксэлиб,
Узагда итди күнлэр.

Мин бир мэ'на дуjурам
Инди бу вүсалымда.
Jашаjыб горуjурам
Онлары хэjалымда.

Шэки, 1968.

АҒАЧЛАР ГЫШДА

Гыш кәлән кими
Идманчы кими
 сојунар ағачлар.
Жарышгабағы
Гарла, јағышла
 јујунар ағачлар.
Думан кәләндә
 думана гарышар,
Туфан кәләндә
 туфанла жарышар.
Әсәр, јелләнәр,
 каһ галхар, каһ енәр,
 бир бешијә дөнәр.
Меһ әсән заман
 онлары јырғалар,
Јерә төкүләр
Ағ дамчы-дамчы
 мирвари сырғалар.
Гышда ағачлар
 идманчы кимидир,
Чылпаг будаглар
Бир атлынын
 гырманчы кимидир.

Елә бил онлар
 баһардан сөз ачар,
Хошума кәлир
 гышдакы ағачлар.
Кәлинлик палтары
Кејмәк истәјән
 бир гыза бәнзәјәр,
Јаз кәлән кими,
Бир кәлин кими
 өзүнү бәзәјәр!

Бәрдә, 1970.

Сэнин гэлбин, руһун тэмиздэн тэмиз,
Буна көрө дэ
Сэнсэн мэним үчүн эзиздэн эзиз!

Дупдуру булагдан, чајдан тэмизсэн.
Шейдэн, лалэдэн,
Улдуздан, күнэшдэн, ајдан тэмизсэн

Бэлкэ бу сафлығы сөһөр верибдир,
Бэлкэ тэбиэт,
Бэлкэ дэ сөһрли көјлэр верибдир?!

Бахырам, гајнајыр синэмдэ илһам,
Сэнэ баханда
Дөнүб зэриф олар эн кобуд адам!

Бу ешглэ даима көнлүмү диндир,
Дөвлэтим, варым
Сэнин көзэллэјин, тэмизлијиндир!

Нэ фајда, тэшбейлэр дүзүм јан-јана,
Јохдур һэјатда
Сэнин сафлығыны көстэрэн ајна,

Тэјјарэ мејданына
бахырам мэн.
Көрүнүр кечэ вахты
«Көјәрчинли», чичэкли,
нурлу чэмэн.
Мејдана ишыг төкэн
Прожекторун гызылы
эллэридир.
О көрүнэн чэмэнин
Бэнөвшәји, гырмызы
күллэридир.
Бу күллэрин ичиндэ
чоһ лалэ вар,
Лалэлэрдэн јаранмыш
силсилэ вар.
Бирдэн гаранлыг көјдэ
улдуз битир.
Нэ дурур,
нэ дајаныр,
нэ дэ итир...
О, тэк дејил, үч олур,
јерэ бахыр,
Көрүнмәјән үзүјүн

Үч жагугуна бэнзэјир,
ахыр, ахыр...
О үч улдуз кэлдикчэ
көјдэн јерэ,
Тэлэсир чатмаг үчүн
Јердэки дүзүм-дүзүм
лалэлэрэ.
Үч улдузун гојнунда
јерэ сары,
Кэлир, кэлир
бу јерин улдузлары

Москва, 1969.

ДАНИМАРКА УШАГЛАРЫ

Күлэ-күлэ,
Мәһәббәтлә
гаршылады
узаг елли гонаглары —
Данимарка ушаглары.
Јүјүрдүләр,
эл вердиләр,
Дәстә-дәстә
күл вердиләр.
Кәтирдиләр
гәшәнк-гәшәнк шәкилләри
көстәрдиләр.
Сүн'и күлүш, јад тәбәссүм
көрмәк олмаз үзләриндә,
Мараг варды, ишыг варды
севки долу көзләриндә.
Биз онлары көрән кими
Чох узагдан илдырымтәк
гәлбимизә сәда дүшдү,
Өз гызымыз, өз оглумуз
јада дүшдү.
Көстәрдиләр күл-чичәкли, јарашыглы
отаглары —

Данимарка ушаглары.
Көзләрində бир мә'на вар,
Ушаглартэк
Фэрһ долу, севинч долу бир дүнја вар.
Нишан вердик, дөшләринә
тахды онлар,
«Бакы», «Шәки» сөзләринә
дөнә-дөнә бахды онлар.
Гызармышды севинчиндән лалә кими
јанаглары,

Нә көзәлди
Андерсенин нәвәләри —
Данимарка ушаглары!
Нахыш вуруб,
Шәкил чәкиб һөрмә сәбәт тохудулар,
Бир сәһнәчик көстәрдиләр,
Ше'р, маһны охудулар. -
Тина адлы балача гыз
ағ чичәјә дөндү бирдән,
Елә зәриф рәгс еләди
кәпәнәјә дөндү бирдән.
Хатырлатды көзәл, инчә занбаглары —
Данимарка ушаглары!
Ајрыланда бурахмады онлар бизи,
Бурахмады әлимизи,
Елә бил ки,
Бизим Муған торпағында гачан зәриф
чүјүрдүләр,
Әл едәрәк

Автобусун архасынча јүјүрдүләр,
јүјүрдүләр...
Гәлбимизә һәсрәт долду,
сејрә далдыг узаглары,
Јад бир өлкә...
Бурда һәр шеј узаг, өзкә...
Фәгәт бизә
Баламызтэк доғма олду —
Данимарка ушаглары!

Копенһакен, декабр, 1970.

СЭН ДЭ ОДСАН

Мэн күнәши сејр етдикчә
 Дүшүнүрәм: бу гэдэр дэ од олармы?!
 Башдан-баша јаныр күнәш,
 Көрән, онун јанмадығы јери вармы?!
 Мәним севким! Сән дэ одсан,
 Варлығымда сәни күнәш санырам мән
 Кечә-күндүз јашатдығым
 Бу одунла башдан-баша јанырам мән.

Даһиләри көнлүмә
 Јахын, доғма сајырам.
 Унутмајыб онлары
 Тез-тез хатырлајырам.
 Онлар улдузлар кими
 Мәндән чох узагдадыр,
 Фэгәт елә билирәм
 Јанымда, отагдадыр.
 Заманын да гысалан,
 Кизли сәрһәдләри вар,
 Сәрһәдләр арасында
 Көзәкөрүнмәз, ашкар
 Телефон хәтләри вар,
 Бир китабы вәрәглә,
 Истәдијин әсрә дүш!
 Дә'вәт елә Бајроһу,
 Отур сөһбәт ет, даныш...
 Әсрләр архасындан
 Ешидәрәк сәсими,
 Кечиб гәринәләри
 Гонаг кәлир Нәсими.
 Дүшүнәндә, ананда
 Мән Микеланчелону,

Ишыг кими көрүрэм
Һәр вахт жанымда ону...
Ду журам үрәжимдә
Нечә-нечә севимли
Данинин үрәжини.
— Зырынг — зәнк олду бирдән,
Телефон дәстәжини
Көтүрдүм:

Алло, алло
Данышан кимдир, алло...
Ким?!

Сәнсэнми, Нисами,
Я сән, Микеланчело?!

ОТАГ

Бурда галан илдырымдыр,
Дарыхараг чыхыр һәрдән.
Һамы ону көрсүн деҗә
Дағ башында чахыр һәрдән.

Карван-карван булудлар да
Пәнчәрәдән бахыб кедир.
Ахтарыр ев саһибини,
Тапа билмир, чыхыб кедир.

Күләк дәчәл ушаг кими
Гапысыны дөҗүр, ачыр.
Улдузлар да көҗдән деҗил,
Бу отагдан ишыг сачыр.

Аҗлар кечиб, илләр кечиб,
Мән көрүрәм хәҗал кими,
Булуд, думан архасындан
Бу отағын саһибини.

Дүшүнүрәм, һәммин инсан
Нә вүгарла јашамышдыр.
Булудларла, шәфәгләрлә,
Улдузларла јашамышдыр!

Көлбәчәр, 1966.

ОН ЈЕДДИ ЈАШ

Он једди јаш өмрүн гызыл дан чагы,
 Баһарын тээчө башланан чагы.
 Дәчәл ушагылыгын сүр'өтли гатар,
 Бу јашын өнүндө кәлиб дајанар.
 Дајанар, күч-гүввә јығмагдан өтрү,
 Јени бир сәфәрә чыхмагдан өтрү.
 Бу сәфәр дүјгулар дүнјасынадыр,
 Бу дүнја һәјатдыр, нурдур, мә'надыр!
 Булуддан, чичәкдән, шәфәгдән тәмиз,
 Үрәк кими әзиз, көз кими әзиз
 Дујгулар синәдә ахыб чаглајыр,
 Бүтүн кайната ону баглајыр.
 Чичәкли ағачдыр бу јашда өмүр,
 Көзәл олмајан да көзәл көрүнүр.
 Шиш зирвә сылдырым сирдашдыр она,
 Фыртына, илдырым сирдашдыр она,
 Јохдур бу јаш үчүн горху кәлмәси,
 Дујгудур, арзудур сөзү, нәгмәси!
 Бу јаш нә ад күдүр, нә шөһрәт күдүр,
 Нағылдан һәјата кедән көрпүдүр!
 Ону од билирәм, севки билирәм,
 Дүнјада һәр шејдән үлви билирәм.
 О јаш гәлбимдәдир бир сәһәр кими,
 Мән — ондан ајрылан кәмиләр кими.

Бакы, 1963.

Гатар кәсиб сәсини,
 Дәриб сон нәфәсини
 Дурду сәһәр чағында
 Аразын гырағында.
 Бура — кичик,

көзәл кәнд,

Күнәшә сары бахыр
 Нечә-нечә ајнабәнд.
 Кәнд мәнә

доғма,

әзиз,

Таныш јолла кедирәм,
 Кедирәм сакит-сәссиз...
 Бу нәдир?!

Хәјалымла

Ушагылыг илләримә
 Бирдән гонаг олурам.
 Кичик ушаг олурам.
 Әлимдә көһнә чанта
 Гача-гача кедирәм,
 Уча-уча кедирәм.
 Мешәнин гырағында,
 Чәмәнлик гучағында

Көзөл мөктөб бинасы,
Дүшүр пәнчэрэлэрэ
Бол-бол

күнэш зијасы.

Ејванлара салланыр
Сөјүдүн будаглары.
Һәр јандан

ахын-ахын

Кәлир кәнд ушаглары.
Будур, үчүнчү синиф...
Бахырам пәнчэрэдән,
Көзүмү чәкмәјирәм
Һәр кичик мәнзэрэдән.
Кәлир мүәллимимиз.
Онун ады Натәван,
Өзү гәшәнк, ағбәниз,
Күләр,

садә,

мәһрибан.

Мүһарибә илләри...
Ағыр, чәтин о илләр...
Гојмады јахын кәлә
Бизә әләм, дәрд, кәдәр...
Көнлүмүзү аларды,
Гајғымыза галарды.
Собамызы сојугда
Кәлиб өзү галарды.
Ач кәлән бир ушаға
Тапыб чөрәк верәрди,

66

Чөрәк тапмајан заман
Үрәк-дирәк верәрди.
Кимин ки, атасындан
Гара хәбәр кәләрди,
Буну дәрһал биләрди.
Каһ ашкар, каһ да кизлин
Алышарды, јанарды,
Гуш кими о ушағын
Башына доланарды.
Анатәк башымызы
Дуруб сығаллајарды.
Силиб көз јашымызы
Өзү дә

ағлајарды.

Дурур һәмин о мешә,
Һәмин мөктөб бинасы,
Јенә пәнчэрәләрдә
Бол-бол күнэш зијасы.
Кәлиб өтүр јанымдан
О узаг, шән күнләрим,
Чохдан кечән күнләрим!
Ојаныр үрәјимдә
Һәм севинч,

һәм кәдәрим.

Дејирәм: һаны, һаны,
О ушаглыг заманы?!
Кәзирәм,

ахтарырам

67

Натэван мүүлими,
О гаҗыкеш, о садэ,
Меһрибан мүүлими.
Кәлирәм җаваш-җаваш
Директорун җанына,
Кәлирәм, деҗим бирбаш
Фикрими анчаг она.
Үз-көзүндән нур җаған
Бир гадын — буҗур, — деҗир,
Меһрибан күлүмсәҗир.
— Натэван мүүлими...
Һеҗрәтлә бахыб мәнэ
Астадан деди гадын:
— Тофиг, нечә олду ки,
Сән мәнни танымадын?!

Ҷәбраҗыл, Маһмудлу
кәнди, 1967.

ГЫЗЫМ СҮСӘНӘ

Елә ки, гапыҗа аҗаг басырам,
Јүјүрүб кәлирсән үстүмә, гызым.
Мәни чох севи́рсән, бә'зән горхурам
Кәл, мәни бу гәдәр истәмә, гызым.

Һеҗранам ушаглыг тәравәтинә,
Бир тәзә нәғмәсән, тәзә ше'рсән.
Һеҗранам бу дәрин мәһәббәтинә,
Бә'зән јухуда да «ата» деҗирсән.

Гәрармы тутубдур дәрҗа јеринә
Кичик үрәјиндә мәһәббәт, гызым?
Мәһәббәтлә јанан о көзләринә
Нә гәдәр јарашыр сәәдәт, гызым.

Сән ки, мәним үчүн ишыгсан, ишыг,
Һәмишә көнлүмә нур әләмисән.
Ше'рими гоҗсан да бә'зән јарымчыг,
Фәгәт илһамымы тәзәләмисән.

Һүркәк бир севкиҗлә сәнин башына
Кечә дә, күндүз дә доланыр анан.

Сэн санки сээдэт вермисэн она,
Хошбэхт күнлэринэ инаныр анан!

Нэлэ нечэ кэлмэ јатмыр дилинэ.
Анчаг мэхэббэтин көк атыб дэрин.
Санки бу дүнјаны верирлэр мэнэ
Бојнуму гучанда тотуг эллэрин.

Севки өмрүн олсун, һэјатын олсун,
Тээчэ бој атан сэмэним мэним.
Мэхэббэт эбэди ганадын олсун
Бу ганадла учал, Сүсэним мэним!

НӨГТӨ ВӨ ЛАЛӨ

(«Өли Бајрамлы ше'рлэри»ндэн)

Доланыб јаягыз,

бир гыз

Гургулары сејр едир.

Саһил бојунча кедир.

Элван, гырмызы! дону

Бэнзэдир

бир очагдан

Галхан алова ону.

Үзү нурлу, севинчли,

Гэлби фэрэһли, чошгун...

Көзүнү дикир она

Фәһлэлэр оғрун-оғрун...

Гыз бахдыгча һәр јерэ,

Әл едир

фәһлэлэрэ...

Һэвэслэниб истәјир

Көмэк едә онлара,

Чаван, күчлү,

вүгарлы,

Фәдакар инсанлара.

Фәһлэлэр арасында

Ахтарыр бир чаваны...

Дејесэн тапа билмир,
 Јахшы, о чаван һаны?!
 Көрүб бу эзэмәти,
 БөжүклүҮ, гүдрәти
 Үрәји һәјәчанла
 Көксүндә вурур онун.
 Кәлиб дурур өнүндә
 Мөһтәшәм бир гурғунун;
 Зирвәсини көрүр гыз
 Узак бир гит'ә кими,
 Севдији оғланыса —
 Хал кими,

нөгтә кими...

Јердән әл едиб она,
 Бахыр көјә,

оғлана.

Оғланса бахыр гызә,
 Бу ал донлу улдуза.
 Көрүр о чаван фәһлә —
 Јердә јаныр бир лалә...
 Дөзмәјиб, көјдән јерә
 О атланмаг истәјир.
 Гызса јердән көјләрә
 Ганадланмаг истәјир.
 Әријиб думан кими
 һичран вүсала дөнүр.
 Лалә көзәл бир гызә,
 Нөгтә гартала дөнүр!

Әли Бајрамлы, 1961.

КИТАБЫН ИЧИНДӘКИЛӘР

Јан, үрәјим, јан	3
Оғуллар, чинарлар, улдузлар	4
Ана гучағы	7
«Вар-дөвләт јеринә...»	9
Ачын, ачын гапылары	10
Кәлбәчәр дағларында	12
Линотипчи гардашым	13
Бир инчијә чеврилиб	15
Улдузлар вә нағыллар	16
«Сизә јалварырам...»	18
Мешә дәннизә бәнзәр	19
Севдијим шәһәр	21
Евә көрпә кәлди	24
«Јахшы ки...»	25
Ики ај да мөһләт верин	26
Бир рәнкдә олмур	29
Бир гоча көрдүм	31
Мусигичиләрә	33
Јахшы дост	34
Ана голлары	35
Маһны олур...	38
Јалгызлыг	39
Инанырам нағыллара	40
Гибтә	43
Көврәклик	44
Илк севки нәғмәси	46
Доғма шәһәрдә	48
Ағачлар гышда	52
Сән елә тәмизсән	54

Тәјјарә мејданында кечә	55
Данимарка ушаглары	57
Сән дә одсан	60
Көзәкөрүнмәз телләр	61
Отаг	63
Он једди јаш	64
Хатирә вә көрүш	65
Гызым Сүсәнә	69
Нөгтә вә лалә	71

Редактору *Ә. Салаһзадә*. Рәссамы *А. Һүсејнов*.
 Бәдни редактору *Ј. Ағајев*.
 Техники редактору *Р. Әһмәдов*.
 Корректору *Ф. Рзабәјова*.

Јығылмаға верилмиш 26/VII-1971-чи ил. Чапа имзаланмыш
 22/X-1971-чи ил. Қағыз форматы 60x90^{1/32}. Чап/в. 2,4, учот
 нәшр. в. 2,1. ФГ 10279. Сифариш № 745. Тиражы 9000.
 Гижмәти 23 гәп.

Азәрбајчан ССР Назирләр Советинин Дәвләт Мәтбуат
 Комитәси. «Көнчлик» нәшријјаты, Бақы, Һүсү-Һачыјев
 күчәси, 4.

26 Бақы, комиссары адына мәтбәә, Бақы, Әли Бајрамов
 күчәси, 3.

Мехтиев Тофик Махмуд оглы

МАТЕРИНСКОЕ ОБЪЯТИЕ

СТИХИ

(На азербайджанском языке)

ГЯНДЖЛИК—БАКУ—1971

